

»Deutsche Mythologie« zabierali w tej sprawie niejednokrotnie uczeni tej miary jak: dawny prof. uniw. w Moskwie O. F. Miller, prof. uniw. kijowskiego N. P. Daszkiewicz, prof. uniw. charkowskiego Sumców, prof. M. Chałpański, wydawca prześlicznego zbioru ballad ludowych angielskich J. Child i inni. Typowym przykładem tej grupy podań jest grupa prowansalska o powrocie Rajmunda de Bousquet z niewoli na wersyi tej wszelako są ślady podania greckiego o powrocie Odysseusza do Penelopy. Do tej grupy należą nadto podania niemieckie o powrocie Karola z Węgier, okazujące związek z podaniem francuskim, jakoteż opowiadanie o powrocie hrabiego Uldaryka z Węgier, na którym widoczne są ślady wpływu wspomnianej sceny z »Odyssei«. Podobnych podań wylicza autor sporą ilość, a więc: hiszpańskie o powrocie Karola z Hiszpanii, niemieckie o powrocie rycerza Gerharda Hollenbachskiego z Indyi, pochodzące z 13. wieku, o charakterze dydaktycznym, cykl opowieści o Hornie, składający się z dwu poematów i kilku ballad angielskich, romansu francuskiego, ballad skandynawskich z XVI i XVII w. i podania angielsko-normandzkiej kroniki z 12. wieku »De gestis Herwardi Saxonis.« Wersyj tych u narodów europejskich w wiekach średnich powstała cała masa, że nie podobna ich wyliczać. Co się tyczy podań słowiańskich wymienić należy czeskie podanie o królu Brunwiku, zresztą pieśni tego rodzaju u innych narodów słowiańskich przytacza autor wiele. Sporo pieśni polskich na ten temat napisali: Chełchowski, Cinciała, Federowski, Głogier, Kolberg, Konopka, Kosiński, Lipiński, Petrow, Roger, Udziela i Wojcicki w różnych okolicach. Schemat zaś ich jak też w ogóle zachodnio-słowiańskich jest następujący z nielicznymi odmianami: 1) Mąż natychmiast po ślubie wyrusza na wojnę, 2) żonę pozostawia przy matce na lat parę, po których upływie, gdyby nie wrócił, pozwala jej wyjść za mąż, 3) po upływie wyznaczonego czasu wraca mąż do domu matki, od której dowiaduje się, że żona jego sprawia właśnie wesele, 4) bierze więc skrzypce i idzie grać na weselu, przyczem zbliża się stopniowo od drzwi do stołu; 5) wtedy żona poznaje męża i przybiega do niego przeskakując parę stołów, 6) poczem mąż, który wrócił, zabiera żonę ze sobą, bądź też uwozi ją. Tak mniej więcej wyglądają wszystkie pieśni polskie.

Dodatek do tego dzieła zawiera rosyjskie warianty bajek o umarłym mężu pochodzące z kilkunastu gubernij cesarstwa, które były już ogłoszone przez prof. Sozonowicza w czasopiśmie »Ruskij fiłologiczeskij wiestnik« z r. 1890. IV. i 1892. IV. a zapisane zostały przez znanego etnografa W. A. Moszkowa.

Stanisław Zdziański.

SPRAWY TOWARZYSTWA.

I. Posiedzenia Zarządu centralnego.

Pierwsze posiedzenie odbyło się 31. stycznia 1901 r. Obecni pp. Bala, dr. Kalina, dr. Leciejewski i Zdziański. Przewodniczył Prezes Tow.

1. Przyjęto rezygnację p. Fr. Rawity-Gawrońskiego z godności wiceprezesa.

2. Zarząd ukonstytuował się wybierając sekretarzem ponownie p. St. Zdziańskiego, skarbnikiem p. Bala, bibliotekarzem dr. Krčeka, redaktorem »Ludu« dr. Kalinę dodając mu do pomocy dr. Krčeka i dr. Leciejewskiego.

3. Do komisji mającej się zająć sprawą założenia muzeum kraj. wybrano z łona Tow. dr. Krćeka i dr. Eljasza Radzikowskiego.

4. Uchwalono wyrazić pisemne podziękowanie Akademii Nauk w Pradze, za ofiarowane Tow. publikacje.

5. Wykreślono z liczby członków Tow. 41 zalegających z dwuletnią wkładką.

Drugie posiedzenie odbyło się 19. lutego 1901 r. Obecni pp. Bał, Bayger, dr. Kalina, dr. Leciejewski, Soleski, Sołtys i Zdziarski. Przewodniczył Prezes Tow.

1. Przyjęto 27 nowych członków.

2. Udzielono p. Gustawiczowi pozwolenia na ściąganie wkładek z członków Oddziału chrzanowskiego.

3. Omówiono szczegółowo sprawozdania za r. 1900 oddziałów Tow.

4. Uchwalono odstąpić 750 egzempl. »Podręcznika ludoznawstwa« po cenie niższej redakcy »Wisły« dla jej prenumeratorów.

5. Postanowiono prosić o kwestyonaryusze ludoznawcze pp. dr. Estreichera i Rebczyńskiego.

6. Termin posiedzenia naukowego naznaczono na 2. marca z odcytem dr. Leciejewskiego.

II. Posiedzenia naukowe.

Pierwsze posiedzenie naukowe odbyło się 21. marca 1901 r., na którym p. Stanisław Zdziarski odczytał pierwszą część swojej pracy p. t. »Młoda Polska. Pierwiastek ludowy w poezyi«. Treści tego odczytu nie podajemy, gdyż zostanie on wydrukowany w pracy p. t. »Pierwiastek ludowy w poezyi polskiej XIX. wieku«, która okaże się we wrześniu b. r. nakładem księgarni E. Wendego w Warszawie. W dyskusyi nad odcytem zabierali głos pp. dr. Kalina, dr. Leciejewski, ks. Krechowicz, Jankowski, Welichowski i prelegent.

Drugie posiedzenie naukowe odbyło się 30. marca 1901 r., na którym p. St. Zdziarski odczytał drugą część swojej pracy o pierwiastku ludowym w poezyi »Młodej Polski«. Z przyczyn wyżej wymienionych nie podajemy tutaj treści odczytu. W dyskusyi zabierali głos pp. dr. Kalina, dr. Leciejewski, Jankowski i prelegent.

Trzecie posiedzenie naukowe odbyło się 11. maja 1901 r., na którym p. Jan Grzegorzewski odczytał pracę p. t. »Kserksesowe smaganie Hellespontu w zwyczajach i obrzędowych refleksach polskich«. W dyskusyi zabierali głos pp. Bayger, dr. Kalina, dr. Krćek, St. Schneider, dr. Witkowski i prelegent.

Stanisław Zdziarski
sekretarz.

Dr. A. Kalina
prezes.

III. Sprawozdania Oddziałów.

Oddział w Buczaczu.

Posiedzenie naukowe odbyło się 16. grudnia 1901 r., na którym p. Paweł Banach odczytał pracę p. t. »Skon cesarzowej Elżbiety w pieśni ludu«

Oddział w Chrzanowie.

II. Walne Zgromadzenie odbyło się 12. stycznia 1901 r. w Krzeszowicach, na którym sekretarz oddziału p. St. Polaczek zdał sprawę z czynności za rok 1900, poczem przystąpiono do wyboru zarządu. Przewodniczącym obrano ponownie